

Luku 18

Perinteistä eroon – moderni aika

Oppikirjan sivut 168-177

Pedanet-tehtävä (YO2017)

Moderni elämäntapa 1900-luvun alku

Katso:video: <https://www.youtube.com/watch?v=LliK3rH2hXc>

Voit myös hakea netistä kuvahaulla kuvia 1920-luvun suurkaupungeista. Käytä esim. seuraavia hakusanoja:

- Pariisi 1920-luvulla / New York 1920-luvulla / Berliini 1920-luvulla
- Paris 1920's / New York 1920's / Berlin 1920's
- Paris dans les années 1920 / Berlin in den 1920 Jahren

1. Kuvaile elämää Euroopan suurkaupungeissa ensimmäisen maailmansodan jälkeen. Minkälaisia erilaisia modernin elämäntavan piirteitä videokatkelmassa (kuvissa) voidaan havaita?

1. Kuvaile elämää Euroopan suurkaupungeissa ensimmäisen maailmansodan jälkeen.

- Kaupungeissa näkyy mm.: väkijoukot, joukkoliikenne, teatterit ja kahvilakulttuuri.
- Teknologian kehitystä ilmentävät esimerkiksi valot, autot ja kamerat.
- Kaduilla näkyvät mainokset ja näyteikkunat kuvastavat syntymässä olevaa kulutuskulttuuria.

1. Kuvaile elämää Euroopan suurkaupungeissa ensimmäisen maailmansodan jälkeen.

- Kaupungistumisen myötä vapaa-aika lisääntyi.
- Kaupunkeihin liittyi konekulttuuri.
- Suurkaupunkeihin rakennettiin lisää kerrostaloja.
- Kaupunki toi vapauksia esim. naiseen elämään.
- Suurkaupungissa oli tarjolla erilaisia vapaa-ajan huvituksia kuten teattereita, elokuvasaleja, tanssipaikkoja ja kahviloita.

2. Miten yhteiskuntaluokka vaikutti urheilulajien suosioon?

- Yläluokka harrasti vaarallisia lajeja kuten ratsastusta ja metsästystä.
- Keskiluokka pelasi tennistä ja krikettiä.
- Työväenluokka harrasti ja seurasi fyysisyyttä vaativia lajeja, kuten jalkapalloa.

- 1920-luvun uusi elämäntapa nimettiin **MODERNIKSI**
Modernia elämäntapaa leimasivat:

- kaupunkilaisuus
- yksilökeskeisyys
- vapauden korostaminen
- naisten aseman vahvistuminen Euroopassa

Lumiere 1895

- sukupuolikäsitysten vapautuminen

- naisten oikeudet (sufirageetit)

Josephine Baker

- muoti ja viihde

Louis Armstrong

- moderni taide

Rudolph Valentino

- liikkuminen

King Kong 1933

- uusi tekniikka

Harold Lloyd

Laurel & Hardy

[Modern times 1](#)

Chaplinin *Nyky aika*

Katsokaa Youtubesta tehdaskohtaus Chaplinin elokuvasta [Nyky aika](#) (1936).

1. Millaisen kuvan elokuva antaa tehdastyöstä?
2. Kuinka elokuva kuvaa ihmisen ja koneen suhdetta?
3. Elokuvan nimi on *Modern times* (*Nyky aika*). Millaisena elokuva kuvaa modernia aikaa?

Vastaukset:

1. Millaisen kuvan elokuva antaa tehdastyöstä?

- Työ on mekaanista, toisteista ja pakkotahtista. Liukuhihna ja koneet määräävät vauhdin, ja tehdastyöläiset ovat ikään kuin jättimäisen koneen osia.

2. Kuinka elokuva kuvaa ihmisen ja koneen suhdetta?

- Aluksi Chaplin on inhimillinen, mutta mekaanisen tehdastyön myötä hän sulautuu osaksi konetta ja menettää inhimillisyytensä.

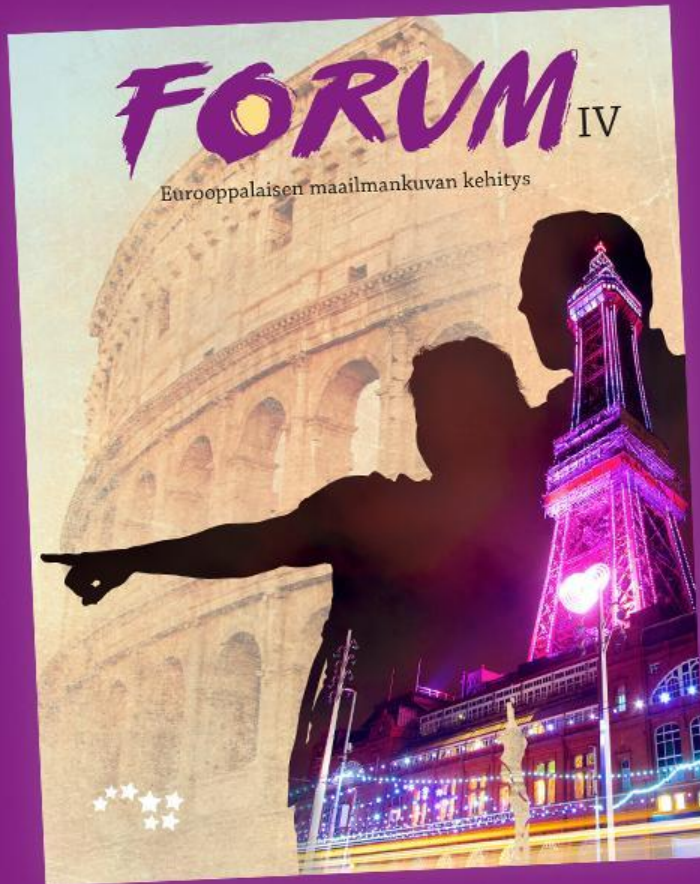
Vastaukset:

3. Elokuvan nimi on *Modern times (Nyky aika)*.
Millaisena elokuva kuvaa modernia aikaa?

Moderni aika vaikuttaa teknisesti edistyneeltä:

- **On automaatiota, koneita ja laitteita.**
- **Toisaalta ihminen hukkuu tekniikan rattaisiin.**
- **Tehtaassa on tiukka hierarkia: ylimpänä on tehtaanjohtaja, sitten työnjohtajat ja alimpana liukuhihnatyöläiset.**

→ **Sosialistisia ajatuksia!**

Luku 19

Kulttuuria massoille

Oppikirjan sivut 178-187

19. Kulttuuria massoille

Lue kappale, sivut 178-184

Tehtävä 1. Määrittele

a) populaarikulttuuri

b) massakulttuuri

c) nuorisokulttuuri

→ Miten nuorisokulttuuri oli mahdollista?

→ Miksi alkoi USA:sta

Massakulttuuri ja populaarikulttuuri?

Populaarikulttuuri on vanhempi käsite, se on peräisin jo 1800-luvulta:

- Tarkoittaa kansanomaisista, populaaria viihdettä.**

Massakulttuuri on 1900-luvun käsite:

- Tarkoittaa suurille joukoille suunnattua ja tietoisesti kaupallista kulttuuria.**
- Huom! Massatuotanto!**

Nuorisokulttuuri II MS:n jälkeen

= nuorten suosimaa alakulttuuria,
johon kuuluu muun muassa
nuorisomusiikki ja pukeutumistavat

Nuorisokulttuuri I ja II MS:n jälkeen

Amerikkalaisuus nähtiin muodikkaana, esim.

- **Hollywood ja tähtikulttuurin synty**
- **Jazz, swing**
- **Urheilu** (esim. Ateenan olympialaiset)
- **TV-tähdet**
- **Rock 'n' roll**
- **Coca Cola ym. tuotemerkit**

Miten nuorisokulttuuri oli mahdollista?

- **Yhteiskuntarakenne muuttui;**
teollistuminen, kaupungistuminen, elintason nousu, nuorison määrä, opiskelu, perhekoko...
- **Teknologian kehittyminen** (halpeni)

Miksi alkoi USA:sta?

- **Siirtolaisuus** 1800-1900 -luvulla
- **II MS:n jälkeen taloudellinen suurvalta**
- **Markkinat myös Euroopassa**

Nuorisokulttuuri II MS:n jälkeen

2000-l ??? Digitaalinen kulttuuri

1990-l

Metalli, pop, grunge, rap, hiphop...?

1980-l

Punk, Tekno, Hevi, New Wave, Rockabilly

1970-l

Rock, Hipit, Punk, Disco

1960-l

Brittiläinen pop/rock

Hippiliike

1950-l

Amerikkalainen rock'n'roll

☀️ Radio

➔ Elokuva

➔ TV

➔ Tietokoneet

➔ CD/DVD

➔ Blue Ray

➔ Internet

➔ Sosiaalinen media

➔ Mobiiliviestimet

➔ ???

Massakulttuurin tyypipiirteet

- populaaria eli tarkoitettu suurelle yleisölle
- halpaa
- tuotetaan sarjoina
- nuorisolle suunnattua
- vitsikästä
- seksikästä
- viettelevää
- katoavaa
- kulutettavaa
- hyvää bisnestä
- leikkisää

Amerikkalainen sarjakuvahahmo Yellow Kid edustaa sarjakuvasankarien vanhinta sukupolvea 1900-luvun alusta.

Luettelon laati kuvataiteilija Richard Hamilton 1950-luvun lopulla.

**teollistuminen
aiheuttaa voimakkaan
elintason nousun**

**kansalaisten
vaikutusmahdollisuu-
det kasvavat ja luokka-
yhteiskunta syntyy**

**edistysusko hiipuu
1900-luvun alussa**

**uskonnon vaikutus
kulttuuriin heikkenee**

Nyky aika

- **kulutusyhteiskunta**
- **globalisaatio myös kulttuurissa**
- **kulttuuri pirstoutuu ja monipuolistuu**
- **massa- ja populaarikulttuuri voimistuvat**
- **uudet taiteen ja tieteen tekovälineet**
- **1800-luvun aatteet muuttuvat käytännöksi**
- **USA nousee johtavaksi maaksi kulttuurin alalla**